

Saksprotokoll

Kommuneplanens samfunnsdel - forslag 2020 - 2030, sluttbehandling

---

Arkivsak-dok. 20/1207
Saksbehandler Hans Birger Nilsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Komite for helse	27.02.2020	20/8
10 Komite for helse	23.04.2020	20/10
11 Komite for oppvekst	23.04.2020	20/10
12 Komite for samfunnsutvikling	23.04.2020	20/15
13 Bystyret	30.04.2020	20/70
2 Komite for oppvekst	27.02.2020	20/8
3 Komite for samfunnsutvikling	27.02.2020	20/10
4 Kommuneplanutvalget	26.02.2020	20/18
5 Bystyret	05.03.2020	20/39
6 Eldrerådet	21.04.2020	20/10
7 Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	21.04.2020	20/15
8 Ungdommens bystyre		
9 Innvandrerrådet	21.04.2020	20/5

Kommuneplanutvalget anbefaler at Arendal bystyre fatter følgende vedtak

Arendal bystyre vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 det framlagte forslag til ny kommuneplan, samfunnsdelen for perioden 2020-2030.

Ekstra avsnitt i kapittelet om Bærekraftige byer og samfunn:

MARKAGRENSER

I kommuneplanens arealdel har man kommet frem til markaområder for Hisøy, Åsbieskogen og Bymarka Øst, samt «kjerneområde friluftsliv» for Heimarnes. Disse er markert med hensynssone friluftsliv, som bevarer mot ny utbygging i et langsiktig perspektiv og som gir forutsigbarhet for både grunneiere og allmennheten. Det er også et viktig folkehelseiltak som gir muligheter for turer og friluftsliv i nærheten av der folk bor i kommunen vår.

Bystyret har behandlet saken i møte 30.04.2020 sak 20/70

Møtebehandling

Ordfører Robert Cornels Nordli (Ap) ba om fullmakt til at ordfører, varaordfører og opposisjonsleder sammen med representanter fra administrasjonen kan foreta en språkvask av forslag som vedtas. Et enstemmig bystyre ga sin tilslutning til dette.

Ordfører Robert Cornels Nordli (Ap) fremmet innspillene fra komite for samfunnsutvikling:

Arendal bystyre vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 det framlagte forslag til ny kommuneplan, samfunnsdelen for perioden 2020-2030 med følgende tillegg:

1. Under "Samarbeid for å nå målene" bør våre store eventer nevnes. Forslag til

formulering, kan f.eks. plasseres under strategier, etter «Utprøving av nye metoder for å styrke innbyggerdialog», side 36-37:

Arendalsuka, TEDx og Fremtidens kommuner videreutvikles.

2. Digitalisering blir tydeligere omtalt i kommuneplanen. Teksten nedenfor tas inn i målet "Bærekraftige byer og samfunn", under strategier. Det kan settes inn etter punktet «Innovasjonsstrategi for Arendal kommune», s. 24.

- Digitalisering

For å takle utfordringene vi står ovenfor i fremtiden bør Arendal kommune aktivt arbeide med digitalisering og anvendelse av ny teknologi. Brukervennlighet er viktig for brukerne. Digitalisering bør både bidra til bedre og mer brukervennlige tjenester for innbyggerne og til en mer effektiv kommunal forvaltning.

3. Havna bør nevnes under "Anstendig arbeid og økonomisk vekst". Forslag til tekst, kan plasseres etter «Næringssamarbeid Østre Agder», side 17:

- Arendal havn Eydehavn

Arendal havn er viktig for omlegging til mer bærekraftig transport av varer. Havna er en viktig partner for en rekke bedrifter i regionen. Havna kan bidra til mer kortreist lokal sjømat og sikre lokal verdiskaping fra besøkende i ulike typer fartøy. Det er et mål å utvikle havna til en stamnetthavn.

4. Forslag til 8 arbeid og økonomisk vekst S. 14 vår visjon kulepunkt 2 erstattes slik: 3-partsamarbeidet mellom lovgiveren, arbeidsgiverene og organisasjonene er bærebjelken for å sikre et anstendig og seriøst arbeidsliv for alle.

Ordfører Robert Cornels Nordli (Ap) fremmet innspillene fra komite for helse:

Arendal bystyre vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 det framlagte forslag til ny kommuneplan, samfunnsdelen for perioden 2020-2030, med følgende tillegg/endringer:

Nytt punkt under «Mindre ulikhet», gjerne som det første strategipunktet: - Fattigdom og levekår Familier, pensjonister og enslige som lever med vedvarende lav inntekt har ofte flere livsbelastninger. Enkelte av disse opptrer ofte samtidig. Den vanligste er nedsatt helse og liten tilknytning til arbeidslivet. Det er nødvendig å iverksette tiltak som sikrer vedvarende delaktighet og tilhørighet for alle våre innbyggere. Kommuneplanen omtaler flere tiltak som kan motvirke følgene av fattigdom, blant annet samskaping og tidlig innsats. Det bør også utarbeides en handlingsplan mot fattigdom.

Under målet «God helse» bør sykehuset tematiseres med et eget punkt under strategier, Forslag til tekst, f. eks. etter «Kommunedelplan for trafikksikkerhet», side 5:

- Sørlandet sykehus, Arendal

Samarbeidet mellom kommunen og sykehuset må utvikles, slik at pasienter får et mest mulig sammenhengende tilbud. Arendal bystyre har et sykehusutvalg som kontinuerlig følger med på rammebetingelsene for sykehuset. Det er viktig å videreføre sykehuset i Arendal som et stort akuttsykehus med et bredt spekter av helsetjenester.

Under målet "Bærekraftige byer og samfunn" bør sykehuset tematiseres med et eget punkt under strategier, Forslag til tekst, f.eks. etter «Østre-Agder samarbeidet», s 25:

- Sørlandet sykehus, Arendal For innbyggerne og næringslivet er det av stor betydning at arbeidsplassene og det gode forskningsmiljøet ved Sørlandets sykehus Arendal (SSA) videreutvikles. Det er viktig å opprettholde et mangfold av aktivitet og arbeidsplasser ved sykehuset i Arendal.

Helsehus-satsningen bør omtales under målet «God helse».

Teksten nedenfor kan plasseres under «strategier». Forslag til tekst, gjerne etter punktet «Tidlig innsats for bedre levekår», side 4:

- Økt kapasitet for å betjene flere hjelpetrengende Befolkningssammensetningen i kommunen er i endring. Basert på at flere personer vil etterspørre helsehjelp blir viktig å utvikle omsorgstjenestene, både dagtilbudet, de hjemmebaserte tjenestene og å bygge et nytt helsehus.

-Nye helsehus må ha en tilpasset kapasitet som ivaretar kommunens behov for omsorgsboliger, demens og syke mennesker.

Setningen «Antall eldre øker» på side 5 utgår, da det samme er omtalt i setningen foran. Under kap. 5.2 Lavekår og folkehelse.

1. Arendal kommune tar utgangspunkt i pasienten og brukerens behov. Det skal være pasientens helse og omsorgstjenester.

2. Arendal kommune jobber med utgangspunkt i prinsippene knyttet til hele livet. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet handler om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

Forslag til planprogram 2019-2029 Kap. 7 - satsningsområder og mål 3 side 12:

Forslag til nytt delmål:

Fremme lærings- og mestringstilbudet for pasienter og pårørende i utviklingen av pasientens helsetjeneste.

Endringsforslag under punktet for beredskapsplaner (side 24 i kommuneplanens samfunnsdel)

Det er en utfordring med økt sårbarhet på mange områder i samfunnet som gjør at vi må ha en kontinuerlig fokus på samfunnsstrygghet og beredskap i samfunnsplanleggingen. Det vil i fremtiden være utfordringer knyttet til klima, kritisk infrastruktur, informasjons og kommunikasjonsstrategi, terror, ulykker og pandemier. Gjennom regelmessig risiko- og sårbarhetsanalyser og øvelser sammen med nødetater, næringsliv, organisasjoner og innbyggere søker man å redusere fare for, og konsekvensene av slike hendelser. Kommunen er ansvarlig for å ta initiativ til at man på statlig, regionalt og lokalt nivå innehar tilgang til et beredskapslager av nødvendig smittevernsutstyr, medisinsk teknisk utstyr og legemidler for å sikre ansatte og befolkning i en krisesituasjon.

Til innledningen foreslås følgende tillegg: Arendal kommune vil øke fokuset på muligheter og rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Vil i den forbindelse særlig peke viktigheten av at FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Tillegg til punktet om god helse og utfordringer for Arendal:
Mange unge uføre

Tillegg til punktet om anstendig arbeid og økonomisk vekst:
Arendal kommune skal satse på å ha tilstrekkelig med VTA-plasser både i regi av kommunen, frivillig- og privat sektor.

Ordfører Robert Cornels Nordli (Ap) fremmet innspillene fra komite for oppvekst:
Arendal bystyre vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 det framlagte forslag

til ny kommuneplan, samfunnsdelen for perioden 2020-2030.

under «God utdanning», side 7, der det står: «Sammen med Agder fylkeskommune samarbeider kommunen med næringslivet om fremtidens kompetansebehov». Denne teksten foreslås endret slik:

Sammen med Agder fylkeskommune samarbeider kommunen med næringslivet og UiA om fremtidens kompetansebehov.

I bærekraftsmålet «Fred og rettferdighet». På s 32, står det: «Det skal utarbeides en handlingsplan mot rasisme». Det foreslår at teksten endres til følgende:

Det skal utarbeides en handlingsplan mot rasisme og diskriminering.

Det foreslås følgende nye setning under bærekraftsmålet «God utdanning», under «strategier». Den nye setningen kan plasseres i det første punktet, «Plan for barnehager og skoler», side

7, etter omtale av skole og barnehager:

"Samtidig er SFO et viktig tilbud, hvor kvalitet og innhold kontinuerlig skal videreutvikles for å være et godt tilbud for de barna som bruker fritiden sin der."

5.6 Sette inn tiltak som forhindrer at gutter dropper ut av videregående utdanning og opplæring.

11.8. Forebygge salg av narkotika og vold i kommunens tettsteder

16.8 Sørge for en konsekvent bruk av avviksmeldinger for å hindre vold og mobbing i skolene

Ingrid Skårmo (FrP) fremmet følgende tilleggsforslag:

Beredskap:

Kommunen tar initiativ til å bygge opp og sikre tilstrekkelig beredskap for innbyggerne hva angår tilfluktsrom. Videre må aktuelle beredskapsplaner oppdateres i etterkant av «koronakrisen» slik at de erfaringer som er gjort blir ivare tatt videre for et godt smittevernsystem dersom en ny pandemi skulle oppstå.

Edward Terjesen (uavh.) fremmet følgende tillegg til første setning i Skårmos tilleggsforslag:

så snart Arendal Eiendom har gjennomført en tilstandsrapport som er under utarbeidelse.

Jonny Ingebrigtsen (Rødt) fremmet følgende tilleggsforslag:

- Fagbevegelsen som samfunnsaktør.

Trepartssamarbeidet – der arbeidsgivere, fagforeninger og det offentlige samarbeider - er en viktig bærebjelke for å skape velferd og utvikling. Det skal legges til rette for at tillitsvalgte alltid er aktive medspillere når kommunale tjenester skal utvikles. Arbeidstakerorganisasjoner skal involveres på samme måte som arbeidsgiverorganisasjoner når kommuneplan og andre større planer og tiltak utformes.

(Forslaget plasseres i Samarbeid for å nå målene, som et nytt strategipunkt.)

Einar Krafft Myhren (SV) fremmet følgende tilleggsforslag:

Bærekraftige byer og samfunn

VÅR VISJON (følgende pkt legges til)

- Arendal sentrum er en attraktiv arena hvor tilbudet av varer og tjenester skal

kunne brukes av alle, uansett funksjonsevne

Votering

Kommuneplanutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Komiteenes anbefalinger ble enstemmig vedtatt.

Skårmos tilleggsforslag fikk 17 stemmer (4 H, 4 FrP, 2 Sp, 2 uavh., 1 Pp, 1 Rødt, 1 Hovelista, 1 Hp, 1 MDG) og falt mot 22 stemmer (11 Ap, 4 H, 3 SV, 2 KrF, 1 V, 1 Sp).

Tilleggsforslag fremmet av Edward Terjesen falt dermed også.

Ingebrigtsens tilleggsforslag ble vedtatt med 25 (11 Ap, 3 SV, 2 uavh., 2 Sp, 1 Hp, 1 Rødt, 1 MDG, 1 KrF, 1 Hovelista, 1 H, 1 FrP) mot 14 stemmer (7 H, 3 FrP, 1 Pp, 1 KrF, 1 Sp, 1 V).

Krafft Myhrens tilleggsforslag ble vedtatt med 36 (11 Ap, 6 H, 4 FrP, 3 SV, 2 Sp, 2 uavh., 2 KrF, 1 Hovelista, 1 MDG, 1 V, 1 Rødt, 1 Pp, 1 Hp) mot 3 stemmer (2 H, 1 Sp).

Bystyrets vedtak

Arendal bystyre vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 det framlagte forslag til ny kommuneplan, samfunnsdelen for perioden 2020-2030, med følgende tillegg og endringer:

Ekstra avsnitt i kapittelet om Bærekraftige byer og samfunn:

MARKAGRENSER

I kommuneplanens arealdel har man kommet frem til markaområder for Hisøy, Åsbieskogen og Bymarka Øst, samt «kjerneområde friluftsliv» for Heimarnes. Disse er markert med hensynssone friluftsliv, som bevarer mot ny utbygging i et langsiktig perspektiv og som gir forutsigbarhet for både grunneiere og allmennheten. Det er også et viktig folkehelseiltak som gir muligheter for turer og friluftsliv i nærheten av der folk bor i kommunen vår.

Under "Samarbeid for å nå målene" bør våre store eventer nevnes. Forslag til formulering, kan f eks. plasseres under strategier, etter «Utprøving av nye metoder for å styrke innbyggerdialog», side 36-37:

Arendalsuka, TEDx og Fremtidens kommuner videreutvikles.

Digitalisering blir tydeligere omtalt i kommuneplanen. Teksten nedenfor tas inn i målet "Bærekraftige byer og samfunn", under strategier. Det kan settes inn etter punktet «Innovasjonsstrategi for Arendal kommune», s. 24.

- Digitalisering

For å takle utfordringene vi står ovenfor i fremtiden bør Arendal kommune aktivt arbeide med digitalisering og anvendelse av ny teknologi. Brukervennlighet er viktig for brukerne. Digitalisering bør både bidra til bedre og mer brukervennlige tjenester for innbyggerne og til en mer effektiv kommunal forvaltning.

Havna bør nevnes under "Anstendig arbeid og økonomisk vekst". Forslag til tekst, kan plasseres etter «Nærings samarbeid Østre Agder», side 17:

- Arendal havn Eydehavn

Arendal havn er viktig for omlegging til mer bærekraftig transport av varer. Havna er en viktig partner for en rekke bedrifter i regionen. Havna kan bidra til mer kortreist lokal sjømat og sikre lokal verdiskaping fra besøkende i ulike typer fartøy. Det er et mål å

utvikle havna til en stamnetthavn.

Forslag til 8 arbeid og økonomisk vekst S. 14 vår visjon kulepunkt 2 erstattes slik: 3-partsamarbeidet mellom lovgiveren, arbeidsgiverene og organisasjonene er bærebjelken for å sikre et anstendig og seriøst arbeidsliv for alle.

Nytt punkt under «Mindre ulikhet», gjerne som det første strategipunktet: - Fattigdom og levekår Familier, pensjonister og enslige som lever med vedvarende lav inntekt har ofte flere livsbelastninger. Enkelte av disse opptrer ofte samtidig. Den vanligste er nedsatt helse og liten tilknytning til arbeidslivet. Det er nødvendig å iverksette tiltak som sikrer vedvarende delaktighet og tilhørighet for alle våre innbyggere. Kommuneplanen omtaler flere tiltak som kan motvirke følgene av fattigdom, blant annet samskaping og tidlig innsats. Det bør også utarbeides en handlingsplan mot fattigdom.

Under målet «God helse» bør sykehuset tematiseres med et eget punkt under strategier, Forlag til tekst, f. eks. etter «Kommunedelplan for trafikksikkerhet», side 5:
- Sørlandet sykehus, Arendal

Samarbeidet mellom kommunen og sykehuset må utvikles, slik at pasienter får et mest mulig sammenhengende tilbud. Arendal bystyre har et sykehusutvalg som kontinuerlig følger med på rammebetingelsene for sykehuset. Det er viktig å videreføre sykehuset i Arendal som et stort akuttsykehus med et bredt spekter av helsetjenester.

Under målet "Bærekraftige byer og samfunn" bør sykehuset tematiseres med et eget punkt under strategier, Forslag til tekst, f.eks. etter «Østre-Agder samarbeidet», s 25:
- Sørlandet sykehus, Arendal For innbyggerne og næringslivet er det av stor betydning at arbeidsplassene og det gode forskningsmiljøet ved Sørlandets sykehus Arendal (SSA) videreutvikles. Det er viktig å opprettholde et mangfold av aktivitet og arbeidsplasser ved sykehuset i Arendal.

Helsehus-satsningen bør omtales under målet «God helse».
Teksten nedenfor kan plasseres under «strategier». Forslag til tekst, gjerne etter punktet «Tidlig innsats for bedre levekår», side 4:
- Økt kapasitet for å betjene flere hjelpetrengende Befolkningssammensetningen i kommunen er i endring. Basert på at flere personer vil etterspørre helsehjelp blir viktig å utvikle omsorgstjenestene, både dagtilbudet, de hjemmebaserte tjenestene og å bygge et nytt helsehus.
-Nye helsehus må ha en tilpasset kapasitet som ivaretar kommunens behov for omsorgsboliger, demens og syke mennesker.

Setningen «Antall eldre øker» på side 5 utgår, da det samme er omtalt i setningen foran. Under kap. 5.2 Levekår og folkehelse.

1. Arendal kommune tar utgangspunkt i pasienten og brukerens behov. Det skal være pasientens helse og omsorgstjenester.
2. Arendal kommune jobber med utgangspunkt i prinsippene knyttet til hele livet. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet handler om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

Forslag til planprogram 2019-2029 Kap. 7 - satsningsområder og mål 3 side 12:
Forslag til nytt delmål:

Fremme lærings- og mestringstilbudet for pasienter og pårørende i utviklingen av pasientens helsetjeneste.

Endringsforslag under punktet for beredskapsplaner (side 24 i kommuneplanens samfunnsdel)

Det er en utfordring med økt sårbarhet på mange områder i samfunnet som gjør at vi må ha en kontinuerlig fokus på samfunnstrygghet og beredskap i samfunnsplanleggingen. Det vil i fremtiden være utfordringer knyttet til klima, kritisk infrastruktur, informasjons og kommunikasjonsstrategi, terror, ulykker og pandemier. Gjennom regelmessig risiko- og sårbarhetsanalyser og øvelser sammen med nødetater, næringsliv, organisasjoner og innbyggere søker man å redusere fare for, og konsekvensene av slike hendelser. Kommunen er ansvarlig for å ta initiativ til at man på statlig, regionalt og lokalt nivå innehar tilgang til et beredskapslager av nødvendig smittevernsutstyr, medisinsk teknisk utstyr og legemidler for å sikre ansatte og befolkning i en krisesituasjon.

Til innledningen foreslås følgende tillegg: Arendal kommune vil øke fokuset på muligheter og rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Vil i den forbindelse særlig peke viktigheten av at FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Tillegg til punktet om god helse og utfordringer for Arendal:
Mange unge uføre

Tillegg til punktet om anstendig arbeid og økonomisk vekst:
Arendal kommune skal satse på å ha tilstrekkelig med VTA-plasser både i regi av kommunen, frivillig- og privat sektor.

under «God utdanning», side 7, der det står: «Sammen med Agder fylkeskommune samarbeider kommunen med næringslivet om fremtidens kompetansebehov». Denne teksten foreslås endret slik:

Sammen med Agder fylkeskommune samarbeider kommunen med næringslivet og UiA om fremtidens kompetansebehov.

I bærekraftsmålet «Fred og rettferdighet». På s 32, står det: «Det skal utarbeides en handlingsplan mot rasisme». Det foreslår at teksten endres til følgende:
Det skal utarbeides en handlingsplan mot rasisme og diskriminering.

Det foreslås følgende nye setning under bærekraftsmålet «God utdanning», under «strategier». Den nye setningen kan plasseres i det første punktet, «Plan for barnehager og skoler», side

7, etter omtale av skole og barnehager:

"Samtidig er SFO et viktig tilbud, hvor kvalitet og innhold kontinuerlig skal videreutvikles for å være et godt tilbud for de barna som bruker fritiden sin der."

5.6 Sette inn tiltak som forhindrer at gutter dropper ut av videregående utdanning og opplæring.

11.8. Forebygge salg av narkotika og vold i kommunens tettsteder

16.8 Sørge for en konsekvent bruk av avviksmeldinger for å hindre vold og mobbing i skolene

- Fagbevegelsen som samfunnsaktør.

Trepartssamarbeidet – der arbeidsgivere, fagforeninger og det offentlige samarbeider - er en viktig bærebjelke for å skape velferd og utvikling. Det skal legges til rette for at tillitsvalgte alltid er aktive medspillere når kommunale tjenester skal utvikles. Arbeidstakerorganisasjoner skal involveres på samme måte som arbeidsgiverorganisasjoner når kommuneplan og andre større planer og tiltak utformes.

(Forslaget plasseres i Samarbeid for å nå målene, som et nytt strategipunkt.)

Bærekraftige byer og samfunn

VÅR VISJON (følgende pkt legges til)

- Arendal sentrum er en attraktiv arena hvor tilbudet av varer og tjenester skal kunne brukes av alle, uansett funksjonsevne